

# Výroční zpráva za rok 2023

Asociace sociálního zemědělství  
Dvořákova 21, České Budějovice  
IČ 063 61 986

## ÚVODNÍ SLOVO

Asociace sociálního zemědělství z.s. působí v oblasti sociálního zemědělství od roku 2017. Hlavní událostí roku 2023 byla připomínka 10 let systematické podpory sociálního zemědělství v České republice. Při této příležitosti jsme organizovali dvoudenní mezinárodní konferenci na Ministerstvu zemědělství (MZe) a na Zemi živitelce v Českých Budějovicích. Napsali jsme a za podpory MZe vydali publikaci rekapitulující těchto uplynulých deset let. Uspořádali jsme zahraniční exkurzi na sociální farmy v Německu a Nizozemí. Započali jsme další projekty na podporu sociálních zemědělců a farem, Asociace se zapojila jako asociovaný partner či konzultant do vybraných evropských projektů a iniciativ. V uplynulém roce dále probíhalo síťování na národní i mezinárodní úrovni a prohlubování spolupráce s ostatními relevantními subjekty.

Asociace ve spolupráci s Pracovní komisí sociálního zemědělství na MZe konzultovala a připomínkovala připravovaný zákon o integračním sociálním podniku. Souběžně Asociace vstoupila do spolupráce s Ministerstvem pro místní rozvoj (MMR), v rámci možností zapojení sociálních farem do Akčního plánu udržitelného nakupování, resp. minimálních standardů odpovědného veřejného zadávání.

Nadále jsme rozšiřovali naši členskou základnu. Mezi našimi členy jsou jak zemědělci, tak poskytovatelé sociálních služeb a další právnické a fyzické osoby, což souvisí s rostoucím zájmem o sektor sociálního zemědělství v České republice.

Děkujeme za hojný rok 2023 a za podporu, kterou získáváme od nejrůznějších jedinců i organizací.

doc. Ing. Jan Moudrý, Ph.D., předseda Rady Asociace sociálního zemědělství

30.6.2023

V roce 2023 realizovala Asociace sociálního zemědělství, z.s. několik projektů a pokračovala její spolupráce na dříve započatých. Jejich přehled je předložen na následujících stranách.

## **DOKONČENÍ PROJEKTU OPZ NA VZDĚLÁVÁNÍ A ŠKOLENÍ ZAMĚSTNANCŮ ČLENŮ ASOCIACE SOCIÁLNÍHO ZEMĚDĚLSTVÍ**

Název projektu: Vzdělávání členů Asociace sociálního zemědělství

Číslo projektu: CZ.03.1.52/0.0/0.0/19\_110/0010927

Poskytovatel podpory: Evropský sociální fond

Doba realizace: 2019-2023

Tento projekt se zaměřoval na realizaci vzdělávacích aktivit pro zaměstnance členů Asociace, a to v oblastech měkkých a manažerských dovedností, účetních, ekonomických a právních kurzů, kurzů v technických oblastech a jazycích. Cílovou skupinou projektu byli zaměstnanci, kteří byli v pracovněprávním nebo obdobném vztahu k členům Asociace, kteří při přípravě projektu projeví zájem o účast na externích a interních vzdělávacích kurzech. Celý projekt, resp. jeho jednotlivé aktivity, byly nastaveny tak, aby vytvořily a zajistily podmínky pro profesní rozvoj všech do projektu zapojených zaměstnanců.

Celkově bylo do projektu zapojeno 235 zaměstnanců, z nichž celkem 125 překročilo hranici 40 hodin vzdělávání.

## **PROFI - PROFESIONALIZACE ASOCIACE SOCIÁLNÍHO ZEMĚDĚLSTVÍ**

Název projektu: PROFI - profesionalizace Asociace sociálního zemědělství

Číslo projektu: CZ.03.02.02/00/22\_039/0001185

Poskytovatel podpory: Evropský sociální fond

Doba realizace: 2023-2025

Hlavním cílem probíhajícího projektu je profesionalizace a posílení personálních kapacit Asociace sociálního zemědělství. Projekt se zaměřuje na zlepšení odborných dovedností a znalostí zaměstnanců Asociace, což vede k lepšímu řízení a efektivnějšímu fungování organizace.

Souvisejícím cílem projektu je komplexní zkvalitnění služeb, které Asociace poskytuje svým členům. Toto zkvalitnění je klíčové pro zajištění dlouhodobé udržitelnosti členské základny a jejího rozvoje. Důraz je kladen na budování důvěry a důvěryhodnosti organizace, což je nezbytné pro posilování vztahů s členy a podporovateli Asociace.

Projekt je strukturován do čtyř na sebe navazujících částí, které jsou realizovány jak stávajícími, tak novými zaměstnanci Asociace, stejně jako experty v oboru. Do realizace projektu jsou rovněž zapojeni zaměstnanci členských organizací, což umožňuje sdílení znalostí a zkušeností napříč celou Asociací.

Každá část projektu má konkrétní cíle a aktivity, které společně přispívají k dosažení celkového záměru. Například, první část se zaměřuje na školení a vzdělávání personálu, druhá na zlepšení interních procesů a komunikace, třetí na rozvoj nových služeb a čtvrtá na evaluaci a zajištění

dlouhodobé udržitelnosti. Tento systematický přístup zajišťuje, že všechny aspekty fungování Asociace jsou vylepšovány a přizpůsobeny potřebám jejích členů a trhu na kterém působí a poskytují své služby.

## **PROBÍHÁ PROJEKT S NÁZVEM ECO-SOCIAL FARMING**

Název projektu: Eco-Social Farming

Číslo projektu: 2022-1-CZ01-KA210-ADU-000083310

Poskytovatel podpory: Erasmus+

Doba realizace: 2022-2024

Jedná se o projekt malého partnerství, který Asociace realizuje společně s organizacemi Petrarca, e.V. (Německo) a Druživa o.z. (Slovensko). Projekt se zaměřuje na propojení sociálního zemědělství a environmentální sociální práce. Cílem je poznat dobrou praxi v jednotlivých partnerských zemích a ukázat, že sociální farma je místem, kde se propojuje environmentální, sociální a občansky uvědomělý svět par excellence. Toto v průběhu projektu mapujeme a zjišťujeme pomocí návštěv 3 sociálních farem (ČR, GE, SR) dotazníkovým šetřením a vlastní výzkumnou iniciativou (analýza literatury a zdrojů). Výstupem projektu je zpráva z projektu, obsahující výsledky fokusních skupin a online dotazníkového šetření.

## **PŘÍPRAVA ZÁKONA O SOCIÁLNÍM PODNIKU**

Pracovní komise sociálního zemědělství při Ministerstvu zemědělství, ve spolupráci s reprezentanty Asociace sociálního zemědělství, intenzivně pracovali na přípravě zákona o sociálním podniku. Tito odborníci se zejména zasloužili o přesné vymezení pojmu sociální farma a o zpracování paragrafového znění, které bude regulovat tuto specifickou formu sociálního podniku.

Sociální farma je koncept, který propojuje zemědělskou činnost s poskytováním sociálních služeb, čímž přispívá k integraci znevýhodněných osob do společnosti a pracovního trhu. V rámci této legislativní iniciativy bylo nutné definovat, co sociální farma obnáší, jaké služby poskytuje a jaké podmínky musí splňovat, aby mohla být uznána jako sociální podnik.

Předpokládaný termín schválení této normy je rok 2024. Tento termín reflektuje očekávání, že všechny legislativní procesy, včetně veřejných konzultací, připomínkových řízení a schvalování v parlamentu, budou dokončeny v průběhu tohoto roku.

## **MEZINÁRODNÍ KOFERENCE O SOCIÁLNÍM ZEMĚDĚLSTVÍ K PŘÍLEŽITOSTI 10 LET SOCIÁLNÍHO ZEMĚDĚLSTVÍ V ČR**

Při příležitosti 10ti letého výročí systematické podpory sociálního zemědělství proběhla ve dnech 23. a 24. srpna 2024 mezinárodní konference o sociálním zemědělství a Ministerstvu zemědělství a na mezinárodním veletrhu Země živitelka 2023. Pražskou část konference zahájili ministr zemědělství Marek Výborný a místopředseda vlády a ministr práce a sociálních věcí Marian

Jurečka. Dále hovořil Jiří Netík, předseda Pracovní komise sociálního zemědělství na MZe a Matyáš Szabó z DG-Agri Evropské komise. Za české odborníky vystoupili Jan Moudrý, Eliška Hudcová a Tomáš Chovanec. Zahraničí reprezentovali Tatiana Harsová (Slovensko), Józefina Król-Nowinski (Polsko), Brian Smyth (Irsko), Maurice von Valkenburg (Nizozemí), Thomas van Elsen (Německo), Ilaria Signoriello (Itálie), Apolka Ujj (Maďarsko), Marjolein Elings (Nizozemí), Anna Mária Pálsdottir (Švédsko), Marcela Chreneková (Slovensko).

Na veletrhu Země živitelka bylo sociální zemědělství představeno veřejnosti na výstavě, která rekapitulovala uplynulých 10 let a ukázala dosavadní projekty i příklady českých sociálních farem.

U příležitosti výročí byla také vydána ve spolupráci s Celostátní sítí pro venkov sepsána a publikována brožura o sociálním zemědělství v ČR a zahraničí.

## ÚČAST NA KONFERENCÍCH

Členové asociace se zapojili do konference AGASI 2023 o rozvoji sociálního zemědělství na Slovensku, která se uskutečnila 17. října 2023 na univerzitě v Nitře. V rámci konference prezentovali současný stav sociálního zemědělství v ČR a přispěli v diskusích s tématy Sociálně polnohospodárstvo v politikách a strategiách a Sociálne služby a sociálna práca.

## ČLENSTVÍ VE FOKUSNÍ SKUPINĚ EU-CAP SOCIAL INNOVATION AND SOCIAL FARMING

Členové Asociace sociálního zemědělství (předseda Jan Moudrý a členka rady Eliška Hudcová) zakončili spolu s dalšími 18 zástupci 14 evropských zemí v 2023 své členství v 48. fokusní skupině EU-CAP (dříve EIP-Agri) s názvem Social Farming and Innovation. Cílem skupiny bylo diskutovat a rozšířit inovativnosti konceptu sociálního zemědělství v sektoru a mezi farmáři, a dále mapování potřebnosti pro další rozvoj a výzkum. Výstup fokusní skupiny je k dispozici na [Focus Group 'Social farming and innovations' | EU CAP Network \(europa.eu\)](https://europa.eu/focus-group/social-farming-and-innovations/eu-cap-network)

## SPOLUPRÁCE ČLENŮ ASOCIACE NA MEZINÁRODNÍCH PROJEKTECH (ERASMUS+: SOFARTEAM, TRAECE)

Projekty jsou zaměřené především na celoživotní a neformální vzdělávání dospělých a na univerzitní a odbornou spolupráci, které byly dokončeny v roce 2023 jsou tyto:

SoFarTEAM má za hlavní tematickou oblast přímo sociální zemědělství a jeho přesahy do sociální práce. Více o projektu [Front page - sofaredu](#)

Projekt trAEce je zaměřen na agroekologické zemědělství a jak jej učit. Sociální zemědělství je dílčí podoblastí projektu. Více o projektu [Homepage - trAEce](#)

## NAVÁZÁNÍ SPOLUPRÁCE S FARMÁŘSKOU ŠKOLOU

Ve školním roce 2023/2024 zahájila svou činnost VOŠ Farmářská škola, která je zaměřena především na praktické dovednosti v agroekologickém zemědělství. Součástí výuky je také

sociální zemědělství jako jeden z rozměrů, který by měli studenti i absolventi studia znát. Členové Asociace působí na Farmářské škole jako vyučující a garanti kurzů. První přednášky k tématu sociálního zemědělství proběhly na začátku roku 2024.

## **PLÁNOVANÉ PROJEKTY**

V roce 2023 jsme pokračovali ve vzdělávání našich členů a k tomu připravili žádosti i projekty. Chceme se profesionalizovat jako Asociace i pomoci v tomtéž některým našim členům. Z tohoto důvodu chceme také žádat o dotace z příslušných programů (OPZ+). Dále chceme nabízet poradenství (projekty NNO Ministerstva zemědělství), případně realizovat exkurzi na zahraniční farmy (spolupráce s CSV/SZIF). Jsme otevření dalším projektům, spolupráci a výzvám. V roce 2023 započali přípravy na dalších mezinárodních projektech v programech HORIZON a ERASMUS+, jejichž podání je plánováno na rok 2024.

Název projektu: Akcelerace sociálního zemědělství v ČR - odborné poradenství a individuální konzultace na farmách

## **SPOLUPRÁCE**

Vážíme si dobré spolupráce s Pracovní komisí sociálního zemědělství při Ministerstvu zemědělství, s organizacemi POMOC Týn nad Vltavou, Neratov a dalšími sociálními podniky, které mají zemědělskou prvovýrobu nebo zpracovávají vlastní produkci. Stejně tak si ceníme stále se zlepšující spolupráce s akademickými pracovišti (FZT JU, MENDELU, FHS UK, ETF UK, ČZU), a pevnějších a širších mezinárodních tematických sítí.

## **ORGÁNY ASOCIACE SOCIÁLNÍHO ZEMĚDĚLSTVÍ, Z.S.**

Členové Rady

Jan Moudrý (předseda), Eliška Hudcová, Jiří Netík st.

Členové Kontrolní komise

Tomáš Chovanec, Kateřina Broža, Antonín Nekvinda